

Donderdag 23 november 1916 – ochtendeditie

Londen, 22 november. Officieel bericht van hedenavond: De vijandelijke artillerie is vandaag werkzaam geweest in de streek van leper.

Men meldt aan het Eindhovens Dagblad van de grens, dat te Brussel op 15 november betogingen hebben plaats gehad voor de kerken van Sint Goedele en Sint Jakob op de Koudenberg. Aan deze manifestaties namen zeer velen deel, die daarbij de Duitsers uitjouwden. In verband hiermee hebben de militaire autoriteiten van Brussel bevolen, dat vanaf 21 dezer tot nader order alle cafés, restaurants, winkels en plaatsen van publieke gemakkelijkheden 's avonds om 8 uur moeten gesloten worden. Ook is bepaald, dat niemand van 's avonds half negen tot 's morgens vier uur op straat mag zijn, tenzij met een bijzondere, schriftelijke vergunning.

Duitse en onzijdige onderdanen behoeven zich niet aan deze bepalingen te onderwerpen. Tegen de overtreding van genoemde bepalingen zijn geldboeten tot 10.000 mark en gevangenisstraf tot drie maanden bedreigd.

Donderdag 23 november 1916 – avondeditie

Onderstand van Belgische vluchtelingen.

De minister van binnenlandse zaken heeft besloten de burgemeesters met ingang van 1 januari te ontlasten van de uitbetaling van de onderstandsgelden aan de Belgische vluchtelingen. Die uitbetaling zal van die datum af geschieden door het Nederlandse comité tot steun van Belgische en andere slachtoffers te Amsterdam.

De commissie van onderstand uit dit comité is belast met de controle op de rijksonderstand van de vluchtelingen en is dus bevoegd om na te gaan, of, en in hoever, met de tot dusver genoten onderstand moet worden voortgegaan, maar tevens of er in voorkomende gevallen termen bestaan om nieuwe onderstand van rijkswege te verlenen.

Van gemelde datum af zullen ook de betalingen, die worden gevorderd voor de vluchtelingen, die in natura worden ondersteund, plaats hebben door genoemd comité, terwijl bedoelde commissie ook met de controle op deze vorm van onderstand is belast.

Een brief van kardinaal Mercier.

Wij lezen in De Telegraaf:

Na gouverneur-generaal von Bissing, is, op dit ogenblik, de voornaamste Duitse overheidspersoon in België, baron von der Lancken, chef van de politieke afdeling te Brussel. Aan hem liet dan ook de kardinaal van Mechelen een afschrift worden van zijn protest gericht tot gouverneur-generaal von Bissing, alsmede dit begeleidend schrijven:

Aartsbisdom Mechelen,

Mechelen, 19 oktober 1916.

Mijnheer de baron,

Ik heb de eer aan zijne excellentie baron von Bissing een brief te doen toekomen, waarvan ik hierbij een afschrift insluit.

Zo menigmaal heeft mijnheer de gouverneur-generaal, zelfs in het openbaar, zijn wil te kennen gegeven om een aanzienlijk gedeelte van zijn zorgen te besteden aan de belangen van het bezette land: zo dikwijls hebt u zelf, mijnheer de baron, de wens bevestigd der Duitse

overheden om, onder het regime der bezetting, de staat van oorlog van de eerste dagen niet te bestendigen, dat ik niet kan geloven aan de uitvoering der verordeningen waarmee uw gouvernement de werklieden bedreigt die, tegen hun wil en dank, aan de werkloosheid ten prooi vielen.

Ik hoop dat u bij de hogere overheden al uw invloed zult aanwenden om zulke aanslag te voorkomen.

En spreek ons niet, bid ik u, van de noodzakelijkheid de openbare orde te beschermen of de last der openbare liefdadigheid te verminderen. Spaar ons deze bittere spotternij. U weet wel, dat de openbare orde niet bedreigd wordt en dat, indien zij in gevaar verkeerde, allen die enige zedelijke of burgerlijke invloed kunnen uitoefenen, u spontaan krachtdadige hulp zouden bieden. De werklozen komen niet ten laste van de openbare liefdadigheid; niet uit uw financiën wordt hun de ondersteuning verschaft.

Oordeel of het niet evenzeer in het belang is van Duitsland als in ons belang, dat de verbintenissen aangegaan door twee hooggeplaatste personen van uw keizerrijk geëerbiedigd worden.

Ik vertrouw dat mijn pogingen bij mijnheer de gouverneur-generaal en bij u, niet verkeerd uitgelegd of miskend zullen worden en bid u, mijnheer de baron, te willen aanvaarden de betuiging van mijn bijzondere achting.

(w.g.) D. J. Kardinaal Mercier,
Aartsbisschop van Mechelen